

Capítol VIII

Les majúscules i les minúscules

3.1.1. *Els noms i cognoms de persones*

[...]

Un cas especial són els cognoms precedits per partícules com la preposició *de* o l'article determinat. En els noms catalans,¹² pel que fa a la preposició, quan no es troba aglutinada en el cognom, se sol fer una distinció¹³ entre el cas en què el cognom amb la preposició va precedit del nom de fonts i el cas en què apareix sense el nom. En el primer, la preposició va amb minúscula; en el segon, amb majúscula. Les raons d'aquesta distinció deuen ser, d'una banda, que, quan el cognom precedit de la preposició apareix sol, el seu element inicial és la preposició; de l'altra, que pot ser que just davant del cognom s'escaigui una altra preposició *de*, i aleshores la majúscula desfà un mal efecte gràfic, que fins i tot —a primer cop d'ull— podria semblar un error tipogràfic.

Cal dir, però, que tan usual com aquesta distinció és l'elisió de la preposició que precedeix el cognom quan no apareix el nom de fonts i que l'ús de la preposició amb la inicial en majúscula també depèn de la llengua d'origen.¹⁴

[48] Obres de Fluvià (< *Armand de Fluvià*)

[49] Quan es parla d'Ors, no es té en compte... (< *Eugeni d'Ors*)

Pel que fa a l'article **definit**, sembla que en els cognoms catalans sempre s'escriu aglutinat al cognom, i, per tant, no presenta cap problema.

[50] Latorre

[51] Lacambra

[52] Lacavalleria

En qualsevol cas, si l'article va separat, s'ha de compondre amb la inicial en majúscula.

[52 bis] Maria Martínez La Red

[52 ter] la senyora La Red

[...]

12. Pel que fa a aquestes particularitats en altres llengües, vegeu el cap. XIII, § 2.4.1 i el cap. XIV, § 5.2.3-5.2.16.

13. Vegeu el *Llibre d'estil del diari Avui*, p. 47.

14. De fet, el que caldria investigar és si aquesta preposició es manté o no quan el cognom apareix, per exemple, en frases com les següents: *D'Ors/Ors és el màxim exponent del Noucentisme*; *Pel que fa a DE/DE Fluvià, no hi ha problemes* (per bé que l'ús de la preposició en minúscula en aquest exemple seria el cas menys recomanable) / *Pel que fa a FLUVIÀ, no hi ha problemes*. Pel que fa a l'ordenació alfabètica d'aquests cognoms, vegeu el cap. XIV, § 5.2.1.9 i 5.2.2-5.2.14.

3.2. Els noms propis referits a animals i vegetals singularitzats

[...]

Si el nom científic detalla també la sèrie de què es tracta, l'abreviatura del mot *sèrie* es compon en rodona i amb la inicial en minúscula, mentre que el nom de la sèrie es compon en lletra rodona i amb la inicial en majúscula. D'altra banda, de vegades no s'especifica l'espècie perquè se sobreentén, i aleshores el nom de la sèrie es juxtaposa al nom del gènere.

[141 *bis*] Fa temps que estudien el bacteri *Salmonella enterica* ser. Typhimurium.

[141 *ter a*] Hi ha una salmonel·losi produïda per *Salmonella enterica* ser. Enteriditis.

[141 *ter b*] Hi ha una salmonel·losi produïda per *Salmonella* Enteriditis.

Un altre detall que cal tenir en compte és que molts científics consideren que és preferible no anteposar mai l'article definit al nom científic, sobretot perquè no sempre és fàcil saber el gènere gramatical que se li hauria d'atribuir tenint en compte que és una expressió llatina que sovint no existia en llatí.

[141 *quater a*] ~ En aquest cultiu hem detectat la *Salmonella enterica*.

[141 *quater b*] En aquest cultiu hem detectat *Salmonella enterica*.

Tanmateix, segons el grau de formalitat i els destinataris de l'obra o bé el context on es troba el nom científic, és admissible d'anteposar-li l'article definit, per bé que cal comprovar, prèviament, el gènere gramatical que li correspon.

[Afegitons del 31 d'agost de 2020]